

Arkivsak-dok. 21/16096-1
Saksbehandler Turid Marie Leikvoll

Saksgang Møtedato
Utvalg for klima, miljø og byutvikling

Høring - Lokal forskrift om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn

Kommunedirektørens innstilling

Forslag til lokal forskrift: **Utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn** legges ut til offentlig ettersyn. Dette er hjemlet i forvaltningsloven § 37.

Bakgrunn for saken

Samferdselsdepartementet vedtok 18.06.2021 en lov om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn, LOV-2021-06-18-139 (se vedlegg). Denne loven gir kommunene hjemmel til å regulere kommersiell utleie av små elektriske kjøretøy.

I løpet av det siste året har vi fått henvendelser fra kommersielle aktører som har vist interesse for å etablere seg med utleie av elsparkesykler i Grenland. Porsgrunn, Skien, Siljan og Bamble kommuner har i fellesskap utarbeidet forslag til lokal forskrift for å ha muligheten til å regulere utleie og bruk av offentlig grunn til kommersiell utleie av små elektriske kjøretøy (se vedlegg). Forskriften er hjemlet i den nye loven.

UKMB skal i denne saken ta stilling til om forslag til forskrift skal legges ut til offentlig ettersyn.

Saksfremstilling

Elsparkesykler er definert som sykler, og kan dermed brukes og parkeres på alle steder der man kan bruke og parkere en vanlig sykkel. Dersom kommersielle aktører ønsker å etablere seg i Grenland med utleie av elsparkesykler og elsykler, har kommunene behov for en lokal forskrift som kan regulere denne virksomheten.

Formålet med den nye loven som kom våren 2021 er «å legge til rette for at utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn bidrar til fremkommelige og trygge offentlige rom, effektiv forvaltning, klimavennlige løsninger og godt miljø og lokalmiljø».

Den nye loven gir kommunene hjemmel til å gi bestemmelser om bruken av offentlig grunn, at utleie av små elektriske kjøretøy kun kan gjøres med tillatelse fra kommunen, at det kan settes vilkår om tillatelsens varighet, hvor mange kjøretøy som kan plasseres på offentlig grunn for utleie, og hvor mange utleiery som maksimalt kan få tillatelse.

Forslag til forskrift er tenkt lagt ut til offentlig ettersyn i januar 2022 og den skal ligge ute i 30 dager. Merknader til høring av forskriften legges frem for UKMB og forskriften sluttbehandles i bystyret.

Hovedpunkter i forslag til ny lokal forskrift

«Forskrift om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn i Porsgrunn, Skien, Siljan og Bamble kommuner» inneholder kravene som stilles for at utleiery av små elektriske kjøretøy skal kunne drive sin virksomhet fra offentlig eid grunn og på veg/områder åpne for alminnelig ferdsel. Forskriften innebærer at utleiery av små elektriske kjøretøy må ha tillatelse fra kommunene til å kunne drive sin utleievirksomhet.

Forskriftens formål er blant annet å sikre et ryddig bybilde, trygge offentlige rom, og at små elektriske kjøretøy ikke hindrer framkommeligheten for andre trafikanter. De foreslåtte reguleringene vurderes å være nødvendige for å oppnå dette, uten at de er for inngripende for utleievirksomhetene.

Forslag til forskrift er bygd opp på samme måte som Oslo og Trondheim sine nye forskrifter.

Forskriftens oppbygging

§ 1 beskriver forskriftens formål. Forskriften skal legge til rette for at utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn kan bidra til framkommelige og trygge offentlige rom, effektiv forvaltning, klimavennlige løsninger og godt miljø. Formålet med forskriften er basert på formålet angitt i loven.

§ 2 gir definisjoner på hva som er offentlig grunn, hvilke virksomheter forskriften omhandler og hva slags kjøretøy forskriften omhandler (små elektriske kjøretøy og elsykler).

§ 3 gir bestemmelser om tillatelsens varighet, som er ett år av gangen. I vintersesongen når det er fare for snø og is tillates kun elektriske sykler med piggdekk. Elsparkesyklene skal da ryddes bort.

Det gis bestemmelser om maksimalt antall kjøretøy det gis tillatelse til. Det vil bli tildelt tillatelser til inntil 3 utleiere, og det gis tillatelse til utleie av totalt 1200 små elektriske kjøretøy i Porsgrunn, Skien, Siljan og Bamble kommuner til sammen. Antallet kjøretøy det gis tillatelse til fordeles da mellom utleierne. Antallet på 1200 kjøretøy er vurdert ut fra erfaringer fra bl.a Oslo (etter at de reduserte antall tillatte elsparkesykler) og Trondheim. Tallet er så justert i forhold til antall innbyggere i vår region, og kan eventuelt justeres ved de årlige kunngjøringene dersom vi mener det er behov for det. Antall utleiere og kjøretøy som defineres i bestemmelsene kommer i tillegg til bysykkelordningen i regi av bystrategisamarbeidet.

§ 4 omhandler detaljene rundt kunngjøring og søknad om tillatelse. Kommunene vil kunngjøre tillatelser årlig foran hver sesong.

§ 5 beskriver hva søknaden skal inneholde, og setter krav til teknisk kvalitet på kjøretøyene. Kjøretøyet skal ha to separate bremses (forhjul og bakhjul), lys foran og bak, og signalklokke. Hastighetsbegrensninger for elsparkesykler skal følges, samt automatisk motorbrems ved hastigheter over 20 km/t. Utleievirksomheten må tegne ansvarsforsikring for å sikre tredjeperson erstatning ved eventuell skade.

§ 6 setter vilkår for hvem som får drive utleie av små elektriske kjøretøy i kommunene.

§ 7 setter vilkår for bruk av tillatelsen: Hvordan kjøretøyene skal være fordelt, hvor det skal være geofenceområder, hvordan utleier skal dele sanntidsdata med kommunene, tidsrommet utleie kan skje (alle dager, hele døgnet med redusert hastighet mellom kl. 00.00 - 05.00), hvordan kjøretøy skal merkes, og hvordan flytting og rydding av kjøretøy skal foregå.

§ 8 omhandler gebyr for dekning av kommunenes utgifter knyttet til tillatelsesordningen. Gebyret skal være basert på prinsippet om selvkost. Dette vil for eksempel være utgifter til forvaltning av tillatelsesordningen, oppmerking og vedlikehold av soner for plassering/parkering av kjøretøyene og det kan være kommunenes utgifter til kontroll og tilsyn av ordningen.

§ 9 gir bestemmelser knyttet til tillatelsesordningen dersom en utleier ønsker å avslutte virksomheten i løpet av tillatelsesperioden.

§ 10 inneholder bestemmelser om fjerning og forvaring av kjøretøy dersom de er plassert i strid med vilkår i tillatelsen eller det drives med utleie uten tillatelse.

§ 11 gir bestemmelser ved mislighold av tillatelsen. Kommunene kan trekke tillatelsen dersom den misligholdes.

§ 12 inneholder reglene for klageadgang, som vil være i henhold til forvaltningslovens kapittel 6.

§ 13 sier at forskriften trer i kraft 01.04.2022 etter at vedtak er gjort i bystyret i Skien og Porsgrunn og kommunestyret i Siljan og Bamble.

Effekten av saken

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ingen
Konsekvens for klima på kort og lang sikt. Utleie av elsparkesykler kan være et positivt bidrag til transporttilbudet i byer og tettsteder. Bruk av elsparkesykler kan avlaste bilbruk, spesielt i kombinasjon med kollektiv. Det settes krav til utleier om at drift og vedlikehold av elsparkesyklene skjer ved hjelp av utslippsfrie kjøretøy.			x	
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt. Utleie av elsparkesykler kan bidra positivt til miljøet dersom virksomheten reguleres godt. Dette for å ivareta hensynet til framkommelighet for myke trafikanter, og bidra til trygghet og ryddighet.			x	
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv. Ingen økonomiske konsekvenser for kommunene. Forskriften gir anledning til å kreve gebyr for dekning av kommunenes utgifter i forbindelse med administrasjon og tilrettelegging av utleievirksomheten etter prinsippet om selvkost.				x
Konsekvens for folkehelsen. Reisevaneundersøkelser viser at elsparkesykler i størst grad erstatter gangreiser. Det er bedre for helsen å gå enn å kjøre elsparkesykkel, så konsekvensen for folkehelsen er negativ.	x			

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Kommunedirektøren mener at elsparkesykler og elsykler kan fylle en funksjon i form av økt mobilitet, og kan være et positivt tilskudd til transporttilbudet i vårt byområde.

Kjøretøyene kan gi utfordringer for framkommeligheten for øvrige trafikanter, spesielt for gående. Blinde, svaksynte og bevegelseshemmede har utfordringer knyttet til hindre på fortau og andre gangarealer. Det er viktig at kommunene har et verktøy som kan bidra til å regulere utleievirksomheten og skape trygghet og ryddighet.

Kommunedirektøren mener forskriften er et nødvendig verktøy som setter premisser for en god oppfølging av det kommersielle elsparkesykkemarkedet. Samlet sett vurderes den foreslåtte forskriften å være en nødvendig regulering for å sikre framkommelige og trygge offentlige rom. Kommunedirektøren anbefaler at forslag til ny forskrift legges ut til offentlig ettersyn.

Vedlegg:

1. Lov om utleie av små elektriske kjøretøy – LOV-2021-06-18-139
2. Forslag til lokal forskrift om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn